

Nro 15.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

*Költ Bétsben Pünköst Havának 7-dik nap,
1793. esztendőben:*

*A' Szövetséges Belgytom Constitutiój
ridjának folytatása.*

A' hét szövetséges tartományok ne-
sen, hanem egybe kaptak
egy morális testet; mellyet némely
a' leg nagyobb, 's leg hatalmasabb
Hollandiáról, *Hollandiai Köz társas-*
nek. Ennek a' morális testnek közö-
nak folytatására, 1592 eszt. egygy
mány székét állítottanak fel az égg
tományok, melly azoknak közönsé-
választatott deputátusaikból; avagy

ből áll, és szüntelen Hágában, Hollándiának igen szép és népes városában lakik. Ez a' kormányzó szék neveztetik a' historiában *Hollándiai*, de jobban, *Szövetséges Belgyiom Rendeinek*, deákúl, *Ordines Belgii foederati*.

Jóllehet mindenik tartomány annyi deputatusokat küldhet oda, a' mennyit akar: mindazáltal nintsen egygy tartománynak hat székénél több a' Gyülés táblája mellett, és így rendesen csak hat deputatusokat küldhet egygy tartomány ehez a' székhez, ezeknek vagyon a' gyülésben voksok, a' többinek pedig nintsen. Ezeknek hivataljok is pedig nem holtig, hanem csak egynéhány évtendeig tartó, nem is az ő tettések szelvére való, hanem az őket küldő tartományok által meg határozottat, 's réájok bízott dolgok lehet nekik tanátskozni, 's itilletet tenni. Közvetkezésképen, úgy kell a' Hollándiai Rendeket kezelni, mint a' hét égyesült tartományoknak képviselőit, a' kikre vagyon minden belső és külső ügy szóval minden szövetséget tárgyazó dolgoknak kormánya bizattatva, és így, hogyha valamelyes dologban vesziük a' dolgot, éppen annyi jussok és jogatvájok vagyon a' Hollándia Rendeinek, mint egy kiralynak a' meg határozottatott Monarchiában (in monarchia limitata, sive restricta).

Évén a' dolog, igen nagy méltóságú, és személyek ennek a' kormány Széknek hasonlók egygy kis királykához; de a' király még is mindenik jobbágya az öt tartományoknak, 's annak rendelése és instrukciójának út mutatása szerént kell nékie a' dolgokat folytatni. — Egy szóval a' tartomány szék tellyességgel nem avatkozhat az ollyatén dolgokba, mellyek a' tartományoknak jussait és szabadságait érintenek, hanem csak hírek 's meg égyyezések nélkül nem indithatnak, sem békelséget nem indithatnak, sem a' közönséges adót nem emelhet, sem a' közönséges társaságnak határozatát zaporíthattyák.

Ennek a' fő kormány széknek más több hivatalok vagynak alája vettelve, nevezetesen:

1. Azon 12 személyből álló Tanács, melyre a' Köz Társaságnak finantziája, az az, közönséges jövedelme, a' háborúknak folytatása, és a' Hollandiai Rendek végzéseinek bé tellyesítése vagyon bizattatva. Ehez a' Tanátsához *Geldria* 1; *Hollandia* 3; *Selandia* 2; *Utrecht* 1; *Frisia* 2; *Groninga* 2; *Transysallana* egyy deputátust szokott küldeni. Ezeknek méltosága három ezrtendőnél tovább nem tart; akkor ismét mások küldettetnek helyekre; ki vévén a' Hollandiai nemes, és a' Selandiai két deputátusokat, a' kik mind holtig meg maradnak hivatalyokban. A' fő kormány székhez tartozó deputátusok az őket küldő tartományok szerént szoktak voksolni; ellenben ennek a' 12 személyből álló Collegiumnak tagjai, kiki személye szerént. És így *Hollandiának* 3; *Geldriának* 1; *Selandiának* 2; *Utrechtnek* 1; *Frisiának* 2; *Groningának* 2; *Transysallanának* pedig 1 voksa vagyon a' gyűlésben. Mintho ez a' Collegium a' fő kormány széktől függ attól is veszen instructiót, annak teszi le a' 1 is. Bizonyos Előülők nintsen, hanem sorbajajtok az elő ülés, mint a' Magyar Országikon a' biróság.

2. Azon 14 személyből álló Collegium a' Közönséges-társaság jövedelmeiről való adásra vigyáz. Ehez minden tartományputátust szokott küldeni, ugyan azoktól fizetések is. Segitségekre két Titoknok rendeltetve, a' kik a' számadásokot várnak, által adják a' 14 személyből omnak.

3. A' közönséges finantz Collegiummannál ugyan régibb, de még i kénytelen bir, és mind annak, mány kormány széknek alája vagyon vettelve. Ugyan e' szokta ennek tagjait is a' kik 4 Commissariusból és egygy állanak.

4. A' közönséges pénz mire vigyázó Collegióm, melly három tanátsosból, egy pénz verő directorból, és egy titoknokból áll. Ezek az eddig említett Collegiumok mind Hágában vagynak.

5. A' hajó seregre vigyázó öt Collegiumok, u. m. Hollándaiban 3; Zelandiában 1; és Frisiában is 1. Ezek között ilyen rend vagon: első a' Rotterdami; második az Amsterdami; harmadik a' Zelandiai Middelburgban; negyedik a' napnyugoti Frisiai; ötödik a' Frisiai Harlingában. Ezeknek kötelekségeiben áll a' közönséges társaságnak hadakozó és kereskedő hajóira vigyázni, és mihelyt a' közönséges társaság valaki ellen hadat indit; a' hadakozó hajókat ki készíteni; melyek a' bé vett, és ki adott pénzről tartoznak a' Számtartó Collegiómnak számot adni. Ezek az öt Collegiómoknak tagjait magok kebelől szokták a' tartományok választani.

6. A' Hollándiai köz társasághoz tartozó Flanriának és Brabántziának dolgait kormányozó társok. Az első Hágában, a' második Middelburgban vagon.

Prussiai Király' N. Lengyel Országának lakosaihoz küldött Manifestumának folytatása.

dologról tett magunk erős és megmáttatlan végzésünket tehát jelentjük, és azt a' Lengyel nemzettől, hogy minél előbb gyűlést tartson, és illendő eszközökhöz, hogy ekképen mindenek barátságosan k végbe, és az által érettefsen el az vég, a' melly a' Lengyel Respublikádo békefséget szerezzon, és meg annak lakosait a' függetlenségnek tkezéseitől. Egyszermind intsük neknek és városoknak Rendeit és dyleket mi, a' mint fellyebb jelenfoglaltunk, hogy magokat illetén unknak, és e' végre ki küldetett hanekek és seregeinknek ellenek ne sze-

„ gezzék; sőt inkább önként adják magokat igaz-
 „ gatásunk alá, és minket mostantól fogva tör-
 „ vényes királyoknak és uroknak lenni esmérje-
 „ nek meg, bizonyítsák magokat hiv és enge-
 „ delmes jobbágyainknak, és vonnyák el mago-
 „ kat a' Lengyel birodalomnak minden égygyes-
 „ ségétől. Ellenben mi is álhatatosan el tőkillet-
 „ tük magunkat, és közönségesen azt igirjük,
 „ hogy mi minden rendbe, karba, és állapotba
 „ helyheztetett lakosokat örökségeikben és égy-
 „ házi julsaikban, nevezetesen a' R. Catholicuso-
 „ kat, szabad vallásbeli gyakorlásokban, meg
 „ hagyni, óltalmazni és meg tartani kívánnjuk;
 „ nevezetesen úgy fogjuk az egész országot kór-
 „ mányozni, hogy minden okos és jól gondolko-
 „ dó lakosok meg nyúghassanak, és semmi okok
 „ ne lehessen annak meg bánására, hogy eddij'
 „ vólt urok meg változott. Hogy pedig anny'
 „ val inkább meg győzettek lehelsünk újj job-
 „ gyainknak hozzánk való hivségekről, és h
 „ landóságokról: jónak lenni itiltük tollök
 „ ez illyetén környülállásokban szokásba vé-
 „ dött örökös meg hódolást kívánni; és
 „ hogy mi azt, távóly lételünk miatt, mag
 „ fel nem vehettyük: ahoképest tellyes hata-
 „ mal fel ruháztatott követeinké rendeltük
 „ *Lendörff Vichart Joachim* *triket* gyalog-
 „ rálunkat, a' fekete sas *vézei* rendnel
 „ hadi Tanátsunknak all-elő-ülőjét, lak
 „ sunknak Berlinnek fő kormányozóját,
 „ gyalog regimentnek tulajdonosát, ne
 „ ben valóságos, titkos Staats - Minist-
 „ a' Silésiai fő kormányozó széknek f
 „ B. *Dankelmann Adolf, Albert, H*
 „ *poldot*, kik ketten vegyék el képün'
 „ vezett hódolást.

„ Annakokáért minden fenn nev
 „ nek és lakosoknak kégyelmesen a
 „ lyuk, hogy említett biztosaink á
 „ roztatandó hódolásnak ideje elő
 „ az arra rendeltetendő helyen jele

„ magokat említett biztosainknál jelentsék, oda
 „ meneteleket a' protocollomban fel jegyezzék,
 „ és esküdjenek meg a' hódolásnak idején, a' mi
 „ hűségünkre, hogy ők mind minket, mind ma-
 „ radékainkat és örököseinket törvényes uroknak
 „ és királyoknak lenni és bé fogadni akarják.

*Folytatását következő alkalmatofságra ha-
 lasztom.*

Austriai Belgyiom.

*Aprilisnek 9. napján Ostendéből iratott levél-
 ből azt olvassuk, hogy a' midőn Mylius Obester
 Gr. Wallis Mihály gyalog regementének egy ré-
 szével, és egy osztály Blankenstein nevet viselő
 huszárokkal oda bé érkezett volna, rendkívül va-
 örömben azt sem tudták a' lakosok, miképen
 adják szabadtóikat, és minémű jeleit adják
 azajok való háladatofságoknak. A' városnak
 járói, és két társaság mentenek ki elejekbe
 a' teletekre, 's ugyan ők vezették bé azokat a'
 városnak fő piatzára. Az úttzákon tsuportozó
 társaság öröm kiáltással és tapsolással töltötte bé
 a' végő eget. Az el fátadott vitézek rész sze-
 resztő fő-vigyázó házba, rész szerént a' lakosok-
 kávéházaikba szállanak oda bé. Azok tartották
 a' leg szerentse ebeknek, a' kik őket meg-
 mentették. Az egész nappal tartott ágyú ro-
 harang zúgások és éjjeli lámpásoknak
 voltak közönséges örömböknök közönsé-
 zonyosságai. Következett napon egygy
 társaság is érkezett oda bé, mellynek hadi
 vezette Mylius Obester. Egy divisió
 fogadta őket a' ki kötő helybe, az
 kik mentenek elejekbe, 's ezek vezet-
 ták a' városba.*

*Áprilisnek 13. napján irott levélből azt olvas-
 sük, hogy a' Mylius Obester (vagy a' mint némelyek
 nevezik) lakosai nagy hajlandósággal vi-
 szeltek a' bé fogadni a' osztrómli Austriai seregekhez, és ha
 a' bé fogadást állana, örömet fel adnák mago-*

kat. A' N. Gyűlésnek oda küldetett 4 biztosai, arra akarták őket beszélni, hogy magokat utolsó tsepp véreig óltalmaznák, mellyre ők azt felelték, hogy már eleget szenvedtek, mindazáltal hánékiek, t. i. a' biztosoknak tettzene, maradnának ott, és vennének részt a' városnak ostromlásából következni szokott nagy veszedelemből. Erre a' habozó elméjű biztosok azt mondták, hogy ő nékiek *Dünkirkában* 's másutt dolgok lévén, azt nem mivelhetik. Illyenképen onnan elmenvén, az ostromtól való ifzonyú félelem között fetrengő lakosokat oda hagyták, a' kik, hanemha magokat fel adángyák, bizonyosan igen sokakat fognak szenvedni, mind a' fegyver, mind az éhség miatt.

Nagy Britannia

Az Angliai kereskedők felettébb panaszolkoznak a' kereskedésnek alább szállása miatt, és azt merik mondani, hogyha csak elzárta tart is a' Frantziákkal való háború, halálos sebet fog az Angliai commercium kapni. A' politicusok abban az értelemben vagynak, hogy nem a' hadakozás, hanem a' sok bankérotózás, és abból következő hiteleknek el vesztése, a' kereskedés alább szállásának oka. Arra való nézve két milliom font sterlinget rendelt a' parlamentum annak felegéllésére. — Hyberniai országbeli Parlamentomban minap a' végeztetett el, hogy Catholicusok, nem úgy mint eddig, hanem minden vallásokra való tekintet nélkül emeltessék a' hadi tisztségekre. Minden jó Catholicusnak szólott a' Corki püspök, úgy kell gondolkoznom mint gondolkodott és szólott egy valaki *III. helm* uralkodása alatt: A' *lelkem*, úgymond *Istene*, a' kardom pedig az *Orántai hertzege*. nap, fel tettem magamban, hogy az újságyakorta elő fordulni szokott homályos dolognak meg magyarázásába nem fogok botlani; de egy részről meg fontolván azt, ho

keveset tudni fontosán, mint sokat imígy amúgy (f) és azt, hogy az újság író ország papja, és ő néki nemcsak tanúlt, hanem tanulatlan olvasói is légyenek, más részről néhány tudomány szerető hazafiak által arra kérettetvén, hogy a' melly úton el kezdettem menni, attól semmi rá-galmazó nyelvek által ne engedjem magamat el vonattatni: a' Hyberniai Parlamentomnak előbbi 's jelenvaló állapotját meg fogom annak idejében magyarázni.

Minap azt a' Billt tette Pitt minister az alsó Parlamentom eleibe, melly által minden Frantziákkal való levelezés meg tiltáson. Im már két ízben fordúlt elő ez a' tárgy a' gyűlésben, és mind kéttzer sokan ellenkeztenek avval. *Aprilisnek* 9. napján harmadszor vette azt Pitt minister elő. Fox, és vele égygyet értő barátai ismét ki költenek ellene, és világosan azt mondták, hogy nékie, t. i. a' ministernek, nem a' nemzetnek boldogsága, hanem minden szabadságaitól való meg fojtása volna a' tze'llya. Burke ellenben frantzia módon való gondolkozással vádolta Foxot és társait, reménylem, úgymond, még azt az időt el érem, hogy a' kik ellenségeinkhez mostan annyi hajlandóságokat mutattyák, hazájoknak boldogságát meg fogják kifsebiteni. Úgy láttzik, hogy nem annyira magok meg győződéséből, mint inkább Pitt ellen való személyes irigységből ellenkeznek vele Fox és társai. Vegtére tsak ugyan bé vétett az említett Bill. Ugyan ekkor adott bé a' prokátor néhány kereskedőknek nevekben egy esekedező levelét, mellyben engedelmet kértek az Amérikából hozzájok érkezett gabona-riskásának, tobábnak s. a. t. Frantzia or-

Igy szokták e' dolgot a' *Metaphysicusok* mondani: *Cognitio intensive major semper perfectior est cognitione extensive ma-*

szágra lehetõ küldetésekre. Erre is üres válaft nyertenek a' Parlamentomtól.

A' fő Kantzellários *Lord Grenville* a' felsõ Parlamentom eleibe terjesztette a' királynak azt az adrefsét, (igy nevezetik Angliában a' királynak Parlamentomhoz küldött levele) mellyben a' Frantziák ellen inditatott hadakozásnak további folytatására pénzbeli segítséget kívánt. Több ellenkezőket talált itten a' fő Kantzellários, mint sem gondolta volna. *Lord Stanhope* egygy átalylában károsnak és veszedelmesnek lenni itille Angliára nézve ezt a' háborút. *Lord Lauderdale* szükségtelennek lenni mondotta annak további folytatását, azon okból, hogy a' szövetséges Belgyiom tökéllétesen meg szabadult a' Frantziáktól. *Lord Grenville* ezeknek azt felelte: Nem mi, úgymond, hanem a' Frantziák inditottak ellenünk hadat, ahokképest az Angliai nemzetnek betsülete kívánnya annak további folytatását, és a' Frantziáknak meg aláztatásokat. Hellybe hagyták ezen feleletet a' több tagok is, és azt mondották, hogy nem elég volna öket tsak meg verni, hanem hasznot is kellene a' győzödelemből húzni, nem kellene nekik erõt és szívet adni a' hadakozástól való meg szünés által. Másfél millió font sterlinget igirt az alsó Parlamentum e' végre, melly summát ismét költsön kell fel venni *Pitt* ministernek, és igy ismét szaporodik az Angliai Status adófsága. Igen szép mezöm volna nékem itten Anglia országnak mostani jövedelmeirõl, esztendei költségérõl, a' Status adófságáról, interes fizetésérõl, és az adófságoknak különb-külömféle nemeirõl írni; de, minthogy több tárgyak vagynak elõttem, más alkalmatóságra halasztot ha olvasóimnak tettik, arról való beszélgetés met. Nem hiszem, hogy egygy Európai birodalom annyira meg volna terhelve adófsággal, mint *Anglia*, égyedül a' vólt még eddig szerentséje, ha creditumát, az az: hitelét fenn tarthatta. De mint egygy nevezetes Anglus minister, és író jegyzette, ha igy fog menni a' dolog, ha f

en nevededik a' nemzetnek adófsága, félő, hogy eddig való creditumát örökre el ne veszesse (g).

Sir James Murray Obester Ostendéből Londonba menvén, élő szóval jelentette meg a' Parlamentom előtt az Antverpiai gyűlésnek következését. Nem keveset bofzfonkodtanak a' jó gondolkodású tagok a' Frantziák ellen, hogy ők a' szövetséges fejedelmeknek hafznos tanácsokat megvetették. Az Angliai lovaság is parantsolatot kapott a' Hollandiába való menetelre. A' hazájokból ki költözött frantzia katonák is, kiknek száma 800 főből áll, de *la Chartre* Gróf kormánya alatt, az égygyesült hadi seregekhez fognak menni. Az Angliai hadakozó hajó sereg 46 linea hajókkal, 80 50 ágyús hajókkal, 65 fregattákkal, 70 Schaluppokkal, és Kutterekkel fog öregbitetni, melly, ha tökéletességre mehet, Angliának tengeri ereje 158 linea hajókból, 22 50 ágyús hajókból, 135 fregattákból, és 102 Schaluppokból fog állani; melly öszve számláltatván 427 hadakozó hajókat teszen.

Svéczia.

Európának mostani kétséges környűl állásai között, sem eggy, sem más részre nem akart a' Stokholmi udvar hajlani; de mivel az uralkodó fejedelmek tsak nem mindnyájan szoros szövetséget kötötenek egymás közt a' Frantzia nemzet új constitutiójának le rontására; nem hiszem, hogy a' Svékusok is hadat ne inditsanak ellenek. Ha más nem is, arra kötelezi őket az Orosz Fejedelem aszzonnyal 1791. esztendőben kötött frizyek. E' végre keményen is készülnek a' Svécziái hadi seregek, mind a' szárazon, mind a' vi-

zen. Báró *Klingsparre* tétettetett a' hadi seregeknek fő kormányozójává, a' ki el is ment már Finnlandiába a' hadi készüléteknek meg tételére. A' Svétzia mostani hadi erejének le írásával is fogok valamelyik posta napon E. olvasóimnak kedveskedni. Ennekelőtte két esztendővel ki hirdettette a' meg holt király birodalmában, hogy minden gazdaságot értő lakos tegye fel írásban a' gazdaságnak meg jobbithatásáról való értelmét, ki egygyik, ki másik részben, a' kiknek munkáik hasznosoknak lenni találtatnak, jutalmat fognak venni. Már most bé küldettetvén az ezen tárgyról iratott munkák, egy tudós gazda emberekből álló deputátziót rendelt a' király a' bé küldetett munkáknak meg vizsgálására, a' melly deputátzióban, a' nemesi rendből 16; a' papi és polgári rendből 12; a' parasztok között pedig két értelmes személyek vagynak. Előülőjük Gr. *Wachtmeister*. A' ruhában való bújálkodásnak el távoztatására hozott új rendelkezések is nem sokára közönségessé fognak tétettetni. Azok szerént, harisnyán kívül semmi féle selyem matériából készült köntöst nem lesz szabad a' férfiaknak viselni; az affzonyi nemnek is csak három színűt, fejezet, feketét, és ezüst színűt. — Vajha a' magyar nemzet is követné ezen idvelséges példát, és közönséges meg egygyezésből vinné bé ruha rendet a' hazába, fogadom egynéhány milliommal több pénz maradna az Ország kebelében, a' búja életre sem adattatna az ifjúságnak annyi alkalmatosság, mint most a' köntösben való bújálkodás által adattatik.

Hadi Történetek és Környüldállások.

Aprilisnek 19. napján olly keményen ágyúztak a' Moguntziában bé rekefztetett Frantziák a' *Weisenau* temetőből a' Saxokra, hogy ezek kén telenek vóltanak magokat sántzaikba vissza vonni. Más napon hat órától fogva egész estig szün-

telen lövöldöztek ezek, és az Austriai ostromló seregek a' Frantzia battériákra, az az, föld vá-
 rakra, kiváltképen gránátokkal és haubitzákkal,
 mellyeknek tüze miatt néhány házak porrá tétet-
 tek *Weisenauban*.

Aprilisnek 20. napján ismét keményen lövöl-
 döztek a' Frantziák a' sántzokban fekvő Saxok-
 ra, de hafzontalanúl, mivel sem senki meg nem
 öletett, sem senki meg nem sebesitetett sűrűn re-
 pülő ágyú golyóbisaik által. Egy Saxoniai pat-
 tanyúsnak fejéhez közel repült el egygy ágyú
 golyóbis, mellyet derekának kevés meg hajtásá-
 val úgy el távoztatott, hogy kalapjánál egyebet
 el nem sodorhatott. Mellyen meg bosszonkodván
 az ostromló seregek olly kemény ágyúzást tette-
 nek, hogy kevés óra alatt egész *Weisenau* por
 hamuvá tétettetett. A' Szerentsétlen lakosok ke-
 serves sirások és jajgatások között hagyták el a'
 tűz által meg emésztetett honnyaikat, 's futotta-
 nak a' szomszéd falukba. Kétség kívül hasonló
 Szerentsétlenség fogja a' *Kosthejmi* lakosokat is
 érdeklenni, mellyre nézve parantsolatot adott né-
 kiek *Schönfeld* Prussziai Generál Lieutenant, hogy
 vagyonjaikat szekerekre rakván, hagygyák üre-
 sen lakó hajlékaikat, leg alább nem fognak any-
 nyi kárt szenvedni, mint a' *Weisenaniai*ak, kik kö-
 zül egy embernél többet meg nem ölt az ágyú
 golyóbis.

Aprilisnek 21. napján éjjel újobban a' Prus-
 siai táborra ütötenek a' Frantziák, és annyiban
 Szerentsések is vóltanak, hogy egy külső vigyá-
 zaton álló tífztet és 14 köz embert el fogtanak,
 és azokat Kafselse bé vivén jól tartottak, de
 mingyárt vissza botsátottak, nem akarván, hogy
 azok által is szaporodjon a' kenyér évöknek
 záma.

Aprilisnek 23. napján 60 pontonok, az az,
 tábori hidak, sok tár szekerek, és erős tötésű

vadász katonák masiroztak Frankfurton keresztül. Kevésben múlt, a' mint a' Trevirumból érkezett levelek bizonyítják, hogy 16 ezer Frantzia a' várost meg nem lépte. Immár *Rimnikig* mentenek előre, de nem hiszem hogy tovább mérészelylyenek menni, mivel a' Ts. K. seregek keményen bé sántzolták magokat, és nagyon ohajtyák, hogy réájok ülsenek a' Frantziák, kiket bizonyosan vagy mind le szabdalnák, vagy kézbe keritenék. *Beaulieu* (olvasd *Boliö*) Tsászári Generál, sebes lépésekkel siet Trevirum városának segítségére menni.

Az Angliai seregek nagyon sürgetik Dünkerkának mind szárazon, mind tengeren való ostromoltatását, és már e' folyó hólnapnak 4. napján akartak arra rontani. Meg mutattya az idő mire mehetnek vele. *Dünkerka* Frantzia Flandriának egy oly erős vára, mellyhez, nem egy könnyen lehet jutni. Hogyha szerentsések lesznek annak ostromlásában az Anglusok, igen sokat fognak nyerni, mivel onnan mind a' szárazon, mind a' vizen lévő seregeiket segíthetik.

Frantzia Ország.

Jól láttya a' N. Gyűlés hazájának, el távoztathatatlan veszedelemben való forgását, érzi az ellenek fel támadott fejedelmeknek erejét, és a' Fr. hadi seregnek erőtlenségét, tsak nem minden napon hallya hírét a' nép között támadott égyenetlenségnek, és az új constitutió ellen való béketelenségnek. Még is arany hegyeket igir magának, és oly bizodalomban vagyon, hogy a' Fr. köz társaságnak fundamentoma mozdúlhatatlan leszen. Aprilisnek 15. napján tartatott ülésében azt végzette, hogy ő ugyan más országok belső igazgatásának formájában magát nem elgyiti: mindazáltal előbb meg engedi egész Frantzia országot porrá és hamuvá tétetni, mint mos-

tani systemájával ellenkező tanátsra figyelmezni. Ahozképest halálos sententziát mond ki még előre az olly Generál ellen, a' ki a' Fr. köz társaság ellenségeivel előbb alkuba erefzkedik, mint azok annak fűghetelenségét, és tökéletes szabadságát meg nem esmérik. — Ugyan azon ülésben avval vádoltatott *Bournonville* hadi minister, hogy ő az ország északi hatáiról el vonta a' hadi seregeket. *Marat* egy levelet küldött a' N. Gyűléshez, mellyben *Gvadet*, *Vergniaux* és *Buzót* ellen már másszor tett vádjait ismét meg újította; mellyben illy ki fejezéssel élt, hogy ő ki ment ugyan a' gyilkosok közül: mindazáltal ezután is a' nemzetnek szeme fogna lenni, 's *Dumurier* tzimborás pajtásaira vigyázni.

Aprilisnek 13-ik napján tartatott ülés 21 óráig tartott szüntelen való lárma és veszekedés között. *Robertspierre* nagyon fogta pártját *Maratnak*, de azért még is az határozatott meg, hogy őt, mint a' közönséges tsendefségnek háborítóját szabad legyen el vádolni. — A' Jakobinuskoknak minapi gyűlésében, ki rántván *Marat* hüvelyéből hegyes törét, így kiáltott fel: *Láttjátok é ezt az eszközt, mindnyájunknak szükségünk vagyon arra.* Az után azt a' tanátsot adta, hogy gyűjtenének pénzt öfzve, mellyen minden szegény lakosnak egy hegyes tör vétetessen. Tettzet a' jelenvalóknak a' tanáts, és fel szóval így kiáltottak: *Jó vagyon! Jó vagyon!*

Aprilisnek 15. napján tartatott ülésben Pr. *Koburnak* azon levele olvastatott el, mellyet a' N. Gyűlésnek biztosaihoz küldött. Ebben erősen menti *Dumouriert*, és meg mutattya, hogy ő valóssággal nem maga hafznára, hanem hazájának bóldogságára tzéltott a' vele való alkúban. —
 „ Semmit nem szóllott, úgymond Pr. *Koburg*, ő,
 „ sem nem mivel hazájának kárára, hogy ő ve-
 „ lünk égygyet nem értett, elegendő bizonyysági
 „ a' közöttünk esett tsaták. Velünk el kezdett

„Égygyezésének fundamentomául mingyárt ele-
 „jénten azt tette, hogy semmi féle hatalom ne
 „avassa magát Frantzia ország constitutiójába,
 „és hogy semmi tartomány el ne szakasztas-
 „son attól. Másképen gondolkodott ő hazájá-
 „nak veszedelméből való ki mentéséről, mint ti.
 „És imé ebben áll az ő vétké.“ s. a. t. Mint-
 hogy a' Valenciennesben tartózkodott Frantzia
 biztosok ezen levélre illendő tisztelettel és betsü-
 lettel feleltenek, keményen meg feddettek, és
 vissza hivattattak a' N. Gyűlés által. Ellenben
Cochon, Bellegarde és Lequino meg ditsirtettek az
 azon levélre adattatott kevély feleletért.

Aprilisnek 18 és 19. napján tartatott ülésben
 az új constitúciónak készítésében foglalatoskodott
 a' N. Gyűlés, és 18 tikkelyt tett fel. Ugyan ekkor
 olvastatott fel az Alpesi táborhoz küldetett biz-
 tosoknak levelek is, mellyben keményen ditsirik
Kellermann Fr. Generál hazafiúi buzgóságát. —
 Minden hadi tiszték, a' kiket Februariusnak ötö-
 dik napjától fogva tétettek *Dumourier* által, le-
 vetették hivatalyaikból. A' N. Gyűléshez küldet-
 tett levelében keményen ditsikedett *Dampierre*
 Generál a' kormányára bízott seregeknek hiv-
 ségével és hazafiúi buzgóságával, ditsiri vitézi
 bátorságokat, mellyet April. 15. napján történt
 tsatázásokban eléggé meg mutattanak s. a. t.

Magyar Ország.

Repes a' szívem mellyemben a' nagy öröm
 miatt, a' midőn hallom nemzeti ditsőséges nyel-
 vünknek imitt amott Hazánkban szembe tűnő elő-
 menetelét. Mind nékem, mind más jó hazafinak
 elegendő okunk vagyon azon való örvendezésre.
Pannóniai Fenixs nevezetű könyvetskémben meg-
 jegyztettem már én azt, hogy nintsen olyan tu-
 domány, mellyet idővel anyai nyelvünkön tani-
 tani ne lehetne. Valósággal meg mutatta ezt,

múlt hólnapban T. *Asbot* úr *Sopronban*, *Torkos* és egy *Rácz* püspök úrfiak nevelője, a' ki a' *Physica Geographiának* nemzeti nyelvünkön való tanítását az *Evang. Gymnasiumban* el kezdvén, maga barátságos le erezkedésével, és minden erőltetés nélkül való tanításával, annyira magához vonta az ifjúságnak szívét, hogy kézzebbek öök minden mulatságra szánt óráikról le mondani, mintsem a' nevezett hasznos tudományak tanulására szenteltetett időt el múltatni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
